

Poslední slovo patří mně

Aktivita

Úroveň čtenáře	3. úroveň – průzkumník
Časový odhad	Aktivita (15–20 minut) Sebehodnocení (5 minut)
Forma aktivity	Individuální, následuje skupinová diskuze
Cílová dovednost	Zhodnocení textu
Popis dovednosti	Žák vytvoří osnovu, výpisek. Žák dokáže vlastními slovy souvisle formulovat jádro myšlenky. Žák vybírá v textu tu část, která u něj vzbuzuje zájem a dále o ní přemýšlí.
Pomůcky	Odborný nebo i beletristický text, ze kterého žák vytvoří výpisek.
Použité metody	Poslední slovo patří mně
Použití	6. až 9. ročník ZŠ, 1. až 4. ročník SŠ
Předmět	Český jazyk, odborné předměty Aktivitu je možné využít při četbě beletristického, ale i naučného textu.

Cíl aktivity

Tato aktivita má za cíl rozvíjet u žáka schopnost přemýšlení nad textem a vést ho k samostatnosti při hledání jádra myšlenky a jeho následném zápisu.

Průběh aktivity (20 minut)

Žáci budou pracovat s textem a malou kartičkou z tvrdého papíru 10 x 5cm nebo použijí sešit. Učitel žákům zadá text k četbě a jejich úkolem je, vybrat si v textu konkrétní pasáž (kratší úsek; jedna až tři věty), která je zaujala a nutí je nad textem přemýšlet dál nebo jim něco zajímavého evokovala či u nich vzbudila otázku. Tuto pasáž textu žáci zapíšou na přední část kartičky. Na druhou stranu doplní svůj komentář, kterým vysvětlí výběr, zapíšou, co je k vybrané citaci napadlo.

Poté si žáci sednou do menších skupin. S sebou mají text a kartičku. Žák ostatním spolužákům přečte svůj citát, nijak ho nekomentuje. Ostatní ve skupině mají za úkol odhadnout, proč si žák vybral tento konkrétní úryvek. Až poté co všichni ostatní ve skupině řeknou své domněnky, žák přečte zadní

Poslední slovo patří mně

stranu kartičky. Nikterak svůj zápis slovně nedoplňuje, nechává zaznít pouze napsané. Tímto způsobem se vystřídají všichni ve skupině.

Aktivita žáky učí nejen vybrat podstatnou nebo zajímavou myšlenku textu, ale především písemně formulovat své přemýšlení o textu bez možnosti dalšího ústního doplňování. To bývá pro žáky velmi těžké, nejen nekomentovat názory ostatních spolužáků přemýšlejících o jejich důvodech výběru pasáže, ale také skutečně vyjádřit se až nakonec po ostatních „pouhým“ přečtením svého zápisu.

Jak má lístek vypadat?

Přední strana

Doslovný výpisek z textu. Může se jednat o slovo, slovní spojení, ale i několik vět.

Zadní strana

Žák odůvodňuje svůj výběr. Snaží se o co nejpřesnější vyjádření tak, aby vystihl své myšlenky, které ho nad výpiskem napadaly.

Sebehodnocení

Podobně jako v metodice doporučujeme i po ukončení aktivity umožnit žákům sebehodnocení. Žák se na základě právě prožité zkušenosti s tím, jak zvládnul konkrétní dovednosti v aktivitě, sám ohodnotí, toto sebehodnocení provádí samostatně nebo dle možností je provádí žáci navzájem. Učitel pomáhá s vysvětlením rozdílů mezi jednotlivými úrovněmi zvládnutí (sloupce se ☺), aby žáci měli přesnější představu, v čem rozdílná míra úspěšnosti spočívá – učitel může na pracích žáků

Poslední slovo patří mně

ukázat projevy rozdílné míry zvládnutí úkolu nebo mohou společně diskutovat o tom, jak se projevilo úplné zvládnutí či jen částečné apod.

Úskalí

Začínáte-li s aktivitou, je velmi důležité s žáky nejprve nacvičovat výběr pasáží a to nejlépe tak, že jim na krátkém textu budete modelovat, jak si takovou pasáž vybíráte vy sami.

Druhým úskalím bývá dodržení pravidla o „pouhém přečtení“ jak pasáže, tak zápisu. Je vhodné při učení se této aktivitě pracovat nejprve společně, modelovat třídě aktivitu ukázkově a v některé další hodině se k ní navrátit a dát žákům prostor.

Odkazy, zdroje

RUTOVÁ, N.: Poslední slovo patří mně.

Dostupné z <http://www.respektneboli.eu/pedagogove/archiv-metod/posledni-slovo-patri-mne> [20. 10. 2018]

Košťálová, H.: Materiály pro kurz kritického myšlení.

Poslední slovo patří mně

Tabulka sebehodnocení

	Při řešení jsem ještě potřeboval/a pomoci. Při práci ve skupině zatím spoléhám více na ostatní.	Z větší části jsem to zvládl/a správně, při řešení jsem občas potřeboval/a pomoci. Do práce ve skupině jsem se snažil/a aktivně zapojit.	Zvládl/a jsem to bez výrazné chyby. Do práce ve skupině jsem se aktivně zapojil/a.
			
Najdu část textu, která mě zajímá.			
Dokážu napsat, proč mě text zaujal, co mě k němu napadlo.			
Daří se mi odhadovat, proč si můj spolužák / má spolužačka vybrali jinou část textu.			

Jak mě to bavilo?

